

Skanderborg Spildevand A/S
Døjsøvej 1
8660 Skanderborg

Lovliggørende tilladelse for RBU'er med udledning til Illerup Å

Hermed meddeler vi lovliggørende udledningstilladelse efter Miljøbeskyttelseslovens § 28 til udledning af tag- og overfladevand fra oplandet til Illerup Å.

Udledningstilladelsen omfatter regnbetingede udløb for separate regnvandsudløb i oplandet.

På de efterfølgende sider er udledningstilladelsen uddybet med vilkår og krav for opnået tilladelse.

Med venlig hilsen

Carina Sparre Lippert
Miljømedarbejder

Dato

10. maj 2022

Sagsnr.: 06.11.00-P19-11-22

Din reference

Carina Sparre Lippert

Tlf.: 87947740

Telefontider

Man – ons: 10.00 – 13.00

Tor: 10.00 – 17.00

Fre: 10.00 – 13.00

Åbningstider

Man – ons: 10.00 – 13.00

Tor: 10.00 – 17.00

Fre: 10.00 – 13.00

Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger her: <https://www.skanderborg.dk/databeskyttelse>
Her kan du også læse om dine rettigheder som registreret hos os, og hvordan du kontakter vores databeskyttelsesrådgiver.

Plan, Teknik og Miljø
Naturbeskyttelse
Skanderborg Fælled 1
8660 Skanderborg

www.skanderborg.dk

Indholdsfortegnelse

Lovliggørende tilladelse for RBU'er med udledning til Illerup Å	1
1 Afgørelse.....	3
2 Vilkår.....	3
2.1 Vilkår til drift og vedligehold	3
3 Begrundelse for afgørelsen	4
4 Redegørelse.....	4
4.1 Kloakoplande	4
4.2 Systemsammenhæng	6
4.3 Forlev.....	6
4.4 Mesing	7
4.5 Del af Skanderborg By	8
5 Udledning af vand- og stofmængder.....	9
5.1 PULS 2.0.....	10
5.2 Separate regnvandsudløb	10
5.3 U-skema.....	10
6 Recipientforhold.....	11
6.1 Hydrauliske forhold	13
7 Vores vurdering af projektet	13
7.1 Recipientforhold.....	13
7.2 Hydrauliske forhold	14
7.3 VVM-screening	14
7.4 Samlet vurdering	14
8 Forhold til anden lovgivning.....	14
8.1 Naturbeskyttelseslovens § 3	15
8.2 Natura 2000 (Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder).....	15
8.3 Bilag IV-arter.....	16
8.4 Grundvandsbeskyttelse	16
8.5 Museumsloven	16
9 Høring.....	17
10 Annoncering af afgørelsen	17
11 Klage mulighed og vejledning.....	17
12 Lovgrundlag	18
Øvrige referencer	18
13 Kopi til.....	18

1 Afgørelse

Hermed meddeler Skanderborg Kommune lovliggørende udledningstilladelse efter Miljøbeskyttelseslovens § 28 til udledning af tag- og overfladevand fra oplandet til Illerup Å, omfattende Forlev, Mesing og en del af Skanderborg by.

Tilladelsen omfatter udledning af separat regnvand/overfladevand via 8 udløbspunkter. Se udløb og recipienter herunder, samt nærmere beskrivelse i afsnit 4 Redegørelse.

- U8.31, U181 og U9.12 til recipient Illerup Å.
- U29.11 til recipient Forlev Bæk.
- RC1.1, RC1.2 til Mesing Bæk, samt 00358R og 00238R til Mesing Bæk (Disse to udløb skal oprettes i Spildevandsplan 2016-2020).

Tilladelsen er meddelt på baggrund af modtagne oplysninger fra ansøgningsmaterialet samt supplerende oplysninger, med de vilkår, der fremgår af det efterfølgende afsnit.

2 Vilkår

For at tilladelsen er overholdt, skal følgende vilkår overholdes:

Tabel 2 i afsnit 4.2 viser et overblik over udløbspunkter samt eventuelle tilhørende bassiner. Udløbsflowene som er angivet i tabellen, er baseret på den maksimale ledningskapacitet, og er dermed ikke den reelle påvirkning. Det må formodes at der er afløbsregulatorer på flere af bassinerne, men dette er ikke dokumenteret. Vilkårene baseres derfor på "worst case".

- De angivne udløbsflow (l/s) i tabel 2 ved den i ansøgningen anvendte genanvendelsesperiode må ikke øges yderligere.
- Udledningerne må ikke give anledning til oversvømmelser af de omkringliggende arealer omkring bassiner og udløbspunkter.
- Der skal ske en løbende registrering af de udledte vandmængder [$\text{m}^3/\text{år}$] samt antallet af overløb [antal/år].
Såfremt der ikke foreligger målte registreringer, kan overløbsmængderne beregnes på baggrund af en valideret model.
- Beregningerne/registreringerne skal indgå i den årlige indberetning til Miljøstyrelsen (PULS), og sendes til Skanderborg Kommune senest d. 15. februar hvert år.

Udledningstilladelsen kan, i henhold til Miljøbeskyttelseslovens § 30, tilbagekaldes eller ændres, hvis anlæggene ikke fungerer miljømæssigt forsvarligt. Det er Miljøstyrelsen der er tilsynsmyndighed på spildevandsforsyningssekskabers udledninger. Udledningstilladelsen kan også tilbagekaldes, hvis forudsætningerne for tilladelsen ikke holder, eller der er givet ukorrekte oplysninger.

2.1 Vilkår til drift og vedligehold

- Skanderborg Spildevand A/S har ansvaret for drift og vedligehold af bassiner og afløb frem til og med udløbspunkterne i recipienterne.
- Vedligeholdelse og rensning af bassiner og afløb skal ske på en sådan måde, at der ikke sker udledning af slam/sediment til recipienten.
- Drift og vedligeholdelse for bassiner omfatter bassinet op til kronekant, for så vidt angår forhold, der har til formål at sikre bassinets funktion og sikkerhed. Vedligeholdelse ud over, hvad der er nødvendigt for funktionen, kan efter aftale udføres af anden part,

der ønsker bedre vedligeholdelse, f.eks. for at øge rekreative muligheder eller visuelle ønsker.

- Bassiner og afløb skal jævnligt efterses, og tilsynet skal føres i en driftsjournal af Skanderborg Spildevand A/S.
- Der skal sikres uhindret adgang til bassiner og afløb med hensyn til drift, vedligeholdelse og tilsyn.
- Tømning af bassiner skal anmeldes til os på overfladevand@skanderborg.dk.
- Oprensning af bassiner skal anmeldes til os på natur@skanderborg.dk.
- Oprensning skal som udgangspunkt foretages mellem 1. september og 1. marts af hensyn til paddernes ynglesæson.

3 Begrundelse for afgørelsen

I vurderingen er der bl.a. lagt vægt på at:

- Udledningen vurderes ikke at medføre negativ miljømæssig påvirkning af Forlev Bæk, Mesing Bæk, Illerup Å, Mossø, eller andre målsatte vandområder.
- Der vil ikke være nogen negativ påvirkning af udpegningsgrundlag eller bevaringsstatus for nedstrøms liggende Natura 2000-områder eller bilag IV-arter.

Der henvises derudover til vurderingerne af projektet i afsnit 7 (Vores vurdering af projektet).

4 Redegørelse

Den gældende tilladelse (forventet meddelt af daværende Århus Amt eller via en landvæsenskommissionskendelse) er bortkommet i fysisk form, og der foretages en fornyet ansøgning om fornyet udledningstilladelse.

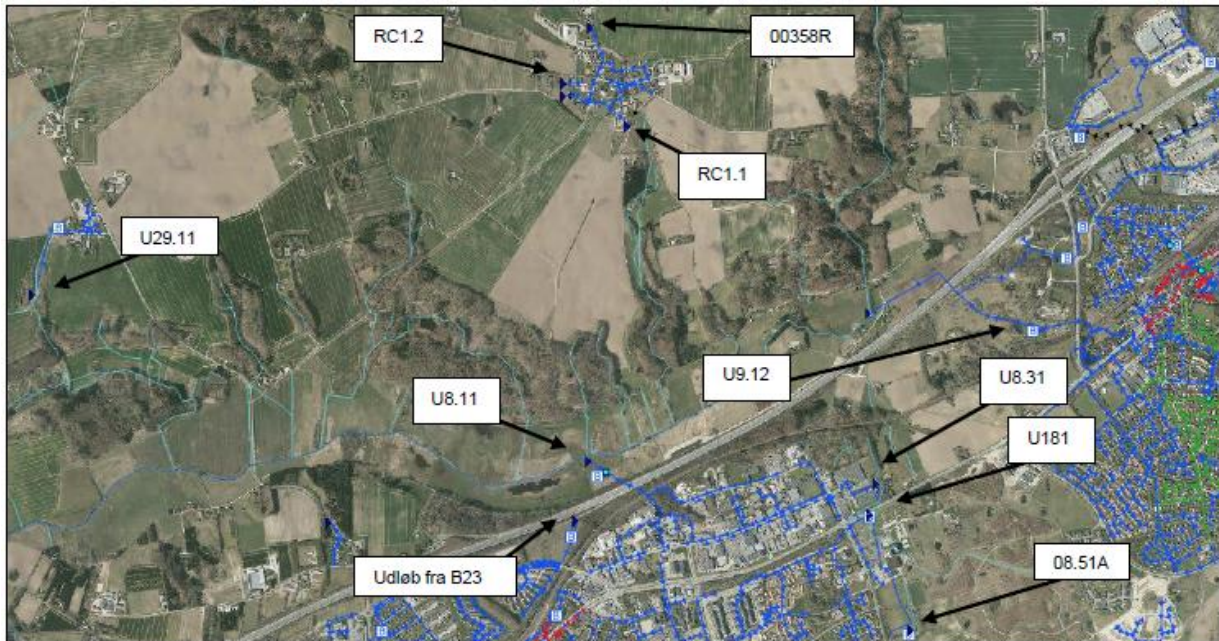
Nærværende tilladelse omfatter udledning af overfladevand fra separatkloakerede områder i oplandet til Illerup Å.

Der eksisterer udledningstilladelse for følgende udløb i oplandet til Illerup Å, og disse er dermed ikke omfattet af nærværende tilladelse: U8.51A, U8.11 og Udløb fra B23 (Mangler i Spildevandsplan 2016-2020).

4.1 Kloakoplande

Oplandet til Illerup Å består af flere mindre byer nord for Skanderborg By. Illerup Å udmunder i Gudenåen via Mossø.

Figur 1 viser placeringen af udløb til eller opstrøms Illerup Å.

Figur 1. Oversigt over ledningsnettet til Illerup Å samt placering af udløb.

Kloakoplandene og deres arealer samt udløbspunkter fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Oplande og deres arealer til det enkelte udløb fra faktiske forhold.

Udløb	Kloakoplande	Areal [ha]	Reduceret areal [ha]	Befæstelsesgrad [%]
RC1.1	Del af C1.1	7,1	1,7	28,7
RC1.2	Del af C1.2	0,7	0,2	34,3
U8.31	KV8.4, 8.3	4,8	2,4	60,0
U9.12	9.43, 9.2, 9.42, 9.41, 9.1, 9.4	45,8	11,4	29,9
U29.11	29.1	5,1	1,0	23,3
U181	-	4,1	1,1	32,2
00238R	Del af C1.2	0,4	0,06	18,0
00358R	Del af C1.1	2,6	0,6	27,7

Det totale areal fra separatkloakerede oplande til udløb er 67,6 og det reducerede areal er 17,8 ha.

Spildevandet ledes til Skanderborg Centralrenseanlæg.

De enkelte udløb vil blive gennemgået i kommende afsnit med beskrivelse af system samt eventuelle ændringer i forhold til gældende Spildevandsplan 2016-2020.

4.2 Systemsammenhæng

Tabel 2 viser et overblik over udløbstype samt evt. bassin, der leder til Illerup Å.

Tabel 2. Udløbstype til Illerup Å.

Udløb	Udløbstype	Bassin	Bassin [m ³]	Udløbsrør	Udløbsflow [l/s]	Bemærkning
U29.11	SR	B17	340 ¹	ø200	32,9 ²	
RC1.1	SR			ø450	134,5 ²	
RC1.2	SR			ø160	12,0 ²	Der mangler information angående bundkoter, hvorfor der benyttes fald på 5 promille på udløbsledningen svarende til selvrensning.
00358R	SR			ø300	73,1 ²	Der mangler information angående bundkoter, hvorfor der benyttes fald på 5 promille på udløbsledningen svarende til selvrensning.
U9.12	SR	B41	15.430 ¹	ø400	52,3 ²	Udløbsflow er baseret på udløbsledning fra bassin, hvor den laveste hældning er eftersom vi ikke har flowberegninger for området.
U181	SR	B227	250 ¹	ø160	12,0 ²	Vejvandsopland Der mangler information angående bundkoter, hvorfor der benyttes fald på 5 promille på udløbsledningen svarende til selvrensning.
00238R	SR			ø560	380,1 ²	Der mangler information angående bundkoter, hvorfor der benyttes fald på 5 promille på udløbsledningen svarende til selvrensning.
U8.31	SR			ø400	416 ²	

1. Bassinvolumen er estimeret via lavningsinfo i SCALGO.

2. Udløbsflow er baseret på den maksimale ledningskapacitet og er dermed ikke den reelle påvirkning. Forventeligt er der regulatorer på flere bassiner inden udløb, men grundet tidsplanen og ressourcer er det ikke muligt at få afdækket inden nærværende tilladelse.

Alderen for kloaksystemerne kan ses af tabel 3.

Det ses, at systemerne er etableret gennem en længere periode. Det er forventet, at BAT på det etablerede tidspunkt er benyttet. Krav til rensning er ændret siden etableringen af bassiner og udløb.

Tabel 3. Etableringsår for kloaksystemerne i oplandet til Illerup Å.

Udløb	Bassin
Skanderborg	1975, 1985 og 1999
Mesing	1935, 1998 og 2007
Forlev	1991

Kloakanlægssystemet i oplandet til Illerup Å er etableret før 2008, og Skanderborg Spildevand A/S har således iht. Skanderborg Kommunes Spildevandsplan 2016-2020 ikke krav om opfyldelse af serviceniveau svarende til en gentagelsesperiode på 5 år (fra separatkloak).

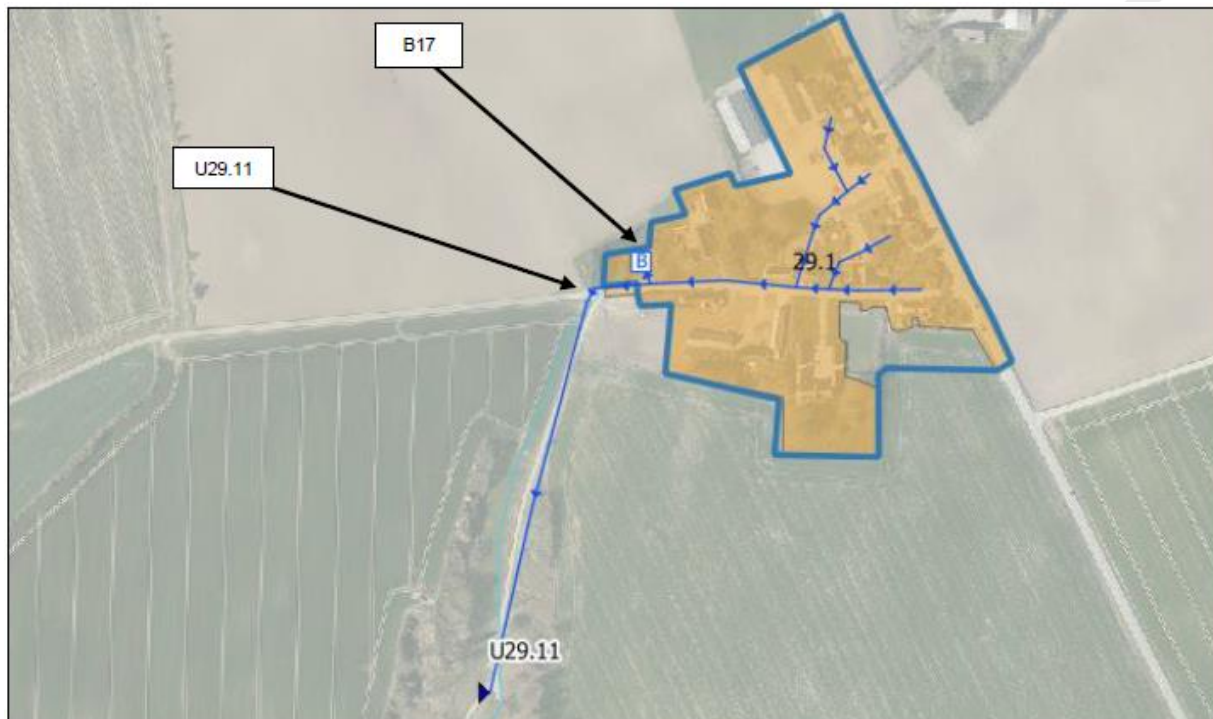
Der foregår i forbindelse med ansøgningen om udledningstilladelse ingen projektmæssige fysiske ændringer i hverken kloakoplande, bassiner eller udløbspunkter.

4.3 Forlev

Figur 2 viser ledningsnettet i Forlev. Data for spildevandsplanens oplande (Blåt omrids=separatkloakeret) er sidestillet med de faktiske forhold (fuldfarvede polygoner). Det ses, at der generelt er god overensstemmelse mellem de faktiske forhold og spildevandsplanens. Der er udtaget et markareal i det sydøstlige del af området, som reelt ikke er kloakeret, selvom det er med i spildevandsplanen. Dette bliver tilrettet i den kommende revision af spildevandsplanen.

Regnvandet fra kloakopland 29.1 (markeret med orange) ledes til udløb U29.11 via en ø200 ledning. Opstrøms B17 ledes regnvandet i en ø400 ledning og nedstrøms bassinet i en ø200

ledning. Det betyder, at når kapaciteten i den nedstrøms ledning er opbrugt, vil regnvandet stuve tilbage i bassinet. B17 er et vådt bassin med et stuvningsvolumen på ca. 340 m³. Udløbspunktet i spildevandsplanen (blå trekant på figur 2) er ikke korrekt. Udløbet sker hvor der er udløb til det rørlagte vandløb (turkis linje på figur 2). Forlev Bæk leder videre til Illerup Å.

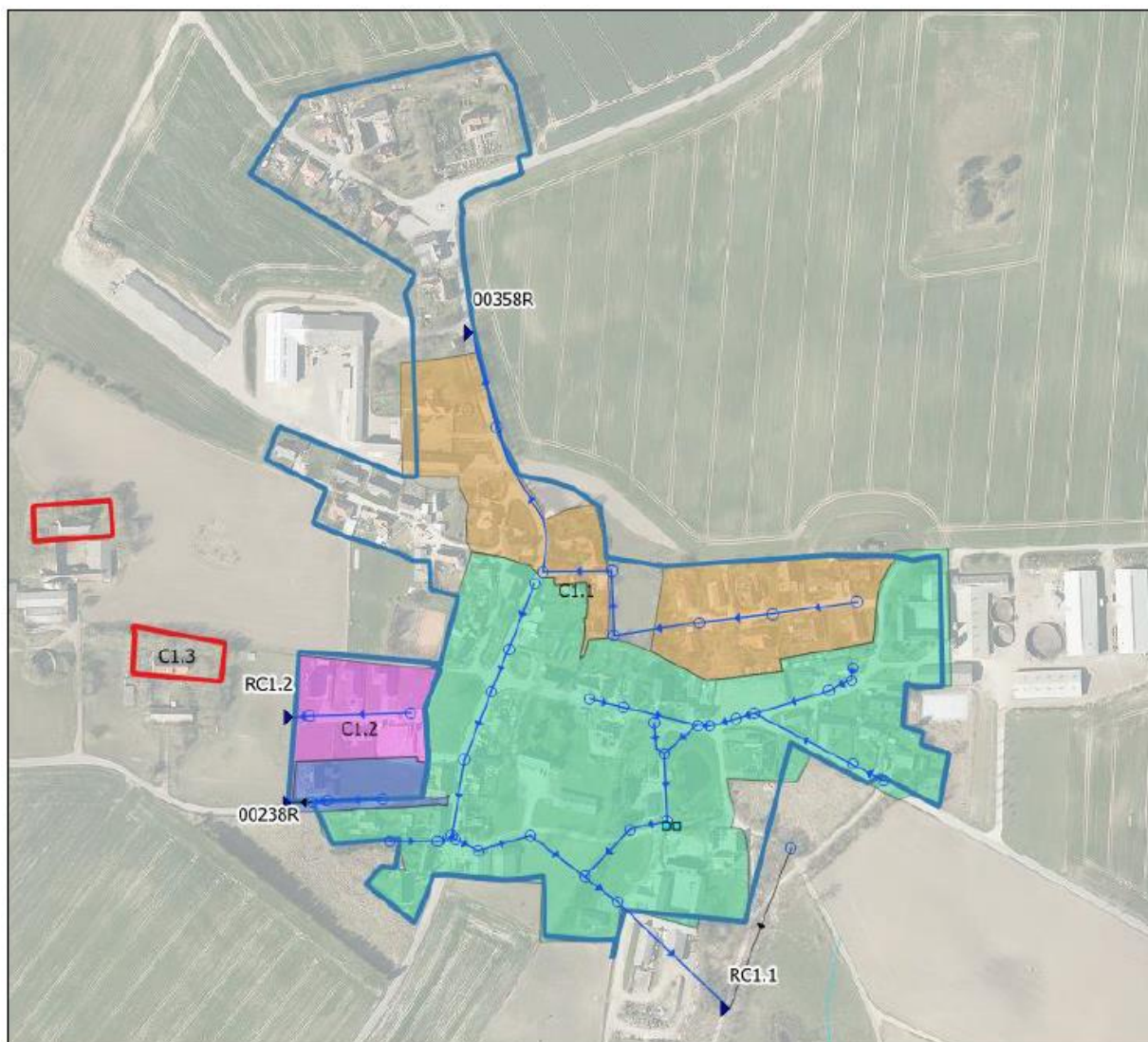
Figur 2. Oversigt over placering af bassin og udløb i Forlev.

4.4 Mesing

Der er forsat usikkerhed vedr. recipienten i Mesing, samt afvandingen af den nordlige del af byen. Der er tidligere fundet et rørlagt vandløb der går gennem byen, dog uden at denne er tegnet op. Tilladelsen gives på baggrund af det nuværende kendskab til afvanding af byen.

Figur 3 viser ledningsnettet i Mesing. Data for spildevandsplanens oplande (Blåt område=separatkloakeret, rødt område=spildevandskloakeret) er sidestillet med de faktiske forhold (fuldfarvede polygoner).

Systemsammenhængen er nærmere beskrevet i tabel 4 nedenfor.

Figur 3. Oversigt over placering af udløb i Mesing.

Tabel 4. Systemsammenhæng for de faktiske forhold for de enkelte udløb i Mesing.

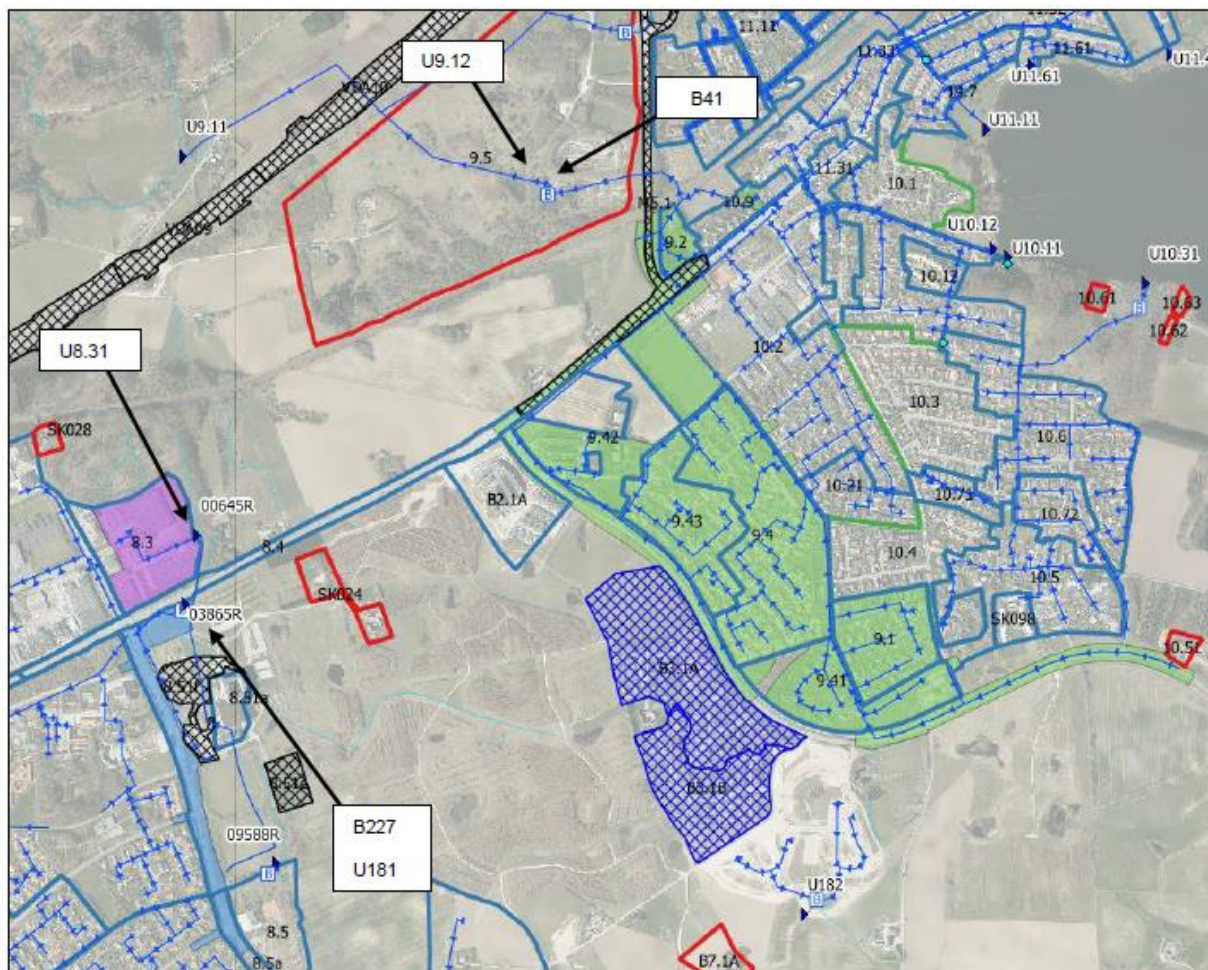
Udløb	Beskrivelse
RC1.1	Dele af kloakopland C1.1 (markeret med grønt) ledes til udløb RC1.1 uden rensning eller drosling via $\varnothing 450$.
RC1.2	Kloakopland C1.2 (markeret med lyserød) ledes til udløb RC1.2 uden forsinkelse eller rensning via $\varnothing 160$.
00238R	Del af kloakopland ledes til C1.2 og ledes til udløb 00238R. Regnvandet ledes uforsinket til recipient via $\varnothing 560$.
00358R	Del af kloakopland C1.1 (markeret med orange) ledes til udløbet. Regnvandet ledes til recipient via $\varnothing 300$ uden drosling eller rensning.

4.5 Del af Skanderborg By

Figur 4 viser ledningsnettet opstrøms udløb U9.12, U181 og U8.31 i Skanderborg By. Data for spildevandsplanens oplande (Blåt område=separatkloakeret, rødt område=spildevandskloakeret) er sidestillet med de faktiske forhold (fuldfarvede polygoner). De firkantede skraverede oplande er privat kloak og medtages derfor ikke.

Det ses, at der er god overensstemmelse mellem de faktiske forhold og spildevandsplanens. Der er et vejareal syd for opland 9.1, som er medtaget i de faktiske forhold samt vejareal opstrøms B227.

Systemsammenhængen er nærmere beskrevet i tabel 5 nedenfor.

Figur 4. Oversigt over placering af bassiner og udløb i den vestlige del af Skanderborg.

Tabel 5. Systemsammenhængen for de faktiske forhold for de enkelte bassiner og udløb i den vestlige del af Skanderborg.

Udløb	Bassin	Beskrivelse
U8.31		Kloakopland 8.3 (markeret med lilla) går til U8.31 og er separatkloakeret. Regnvandet fra erhvervsområdet opsamles og ledes til recipient via ø400 ledning uden drosling eller rensning.
U181	B227	Udløb U181 håndterer vejvandet fra Frueringsvej. Dette opland er ikke i Spildevandsplan 2016-2020, men skal indarbejdes og Skanderborg Spildevand har estimeret udbredelsen. Vejvandet ledes til et vådt bassin med et magasinallvolumen på ca. 250 m ³ . Regnvandet drosles fra ø600 inden bassin til ø160 efter bassin, som leder regnvandet videre til recipient.
U9.12	B41	Kloakopland 9.1, 9.41, 9.4, 9.43 og 9.42 (markeret med grønt) ledes til udløb U9.12. Regnvandet opsamles og ledes til bassin B41, som er et vådt bassin med et stuvningsvolumen på 15.430 m ³ . Regnvandet ledes til bassin via ø1000. Fra bassinet ledes regnvandet via ø250 til recipient. Regnvandsbassin B41 renses vandet og opmagasinerer inden der er kapacitet ø250 udløbsledning. Se Fejl! Henvisningskilde ikke fundet. for korrekt placering af udløbspunkt.

5 Udledning af vand- og stofmængder

I nærværende afsnit håndteres udledning af vand- og stofmængder.

5.1 PULS 2.0

I tabel 6 nedenfor ses nuværende data fra PULS 2.0 for de enkelte udløb for konkretåret 2020. Disse tal er ikke retvisende og vil blive erstattet af nyere beregnede tal via PULS indberetning, efter ændring af oplande i forbindelse med udarbejdelse af ny spildevandsplan.

Tallene er medtaget i tilladelsen for at vise forskellen på de nuværende data (tabel 6) og det tilladte fremadrettet (vist i tabel 7).

Tabel 6. Data fra PULS 2.0 for de enkelte udløb for konkretåret 2020.

Udløb	Areal		Vandmængde [m ³ /år]	Stofmængde baseret på konkretår			
	Total [ha]	Reduceret [ha]		BI5 [Kg/år]	COD [Kg/år]	N [Kg/år]	P [Kg/år]
RC1.1	13,2	2,6	18425	111	921	37	5,5
RC1.2	1,1	0,3	1798	11	90	4	0,5
U8.31	9,3	5,2	36061	216	1803	72	10,8
U9.12	34,9	7,8	54420	163	1360	93	8,1
U29.11	5,6	1,3	9026	27	226	15	1,4
U181*	-	-	-	-	-	-	-
00238R*	-	-	-	-	-	-	-
00358R*	-	-	-	-	-	-	-

*Eftersom udløb ikke eksisterer i Spildevandsplan 2016-2020 er der ikke en vand- og stofmængde.

5.2 Separate regnvandsudløb

Vandmængderne for de separate regnvandsudløb vises for henholdsvis normalår og for konkretåret 2020 og er baseret på arealerne beskrevet i tabel 1, som beskriver de faktiske forhold for oplandene til Illerup Å.

Beregningen af vand- og stofmængder er baseret på "Paradigme for beregning af vand- og stofmængder" udarbejdet februar 2022 af Skanderborg Spildevand A/S.

Stofudledningen er baseret på vandmængden for konkretåret 2020.

Tabel 7. Vand- og stofudledninger fra de separate regnvandsudløb i oplandet til Illerup Å. Data er fra PULS 2.0.

Udløb	Vandmængde [m ³ /år]		BI5 [Kg/år]	COD [Kg/år]	N [Kg/år]	P [Kg/år]
	Normalår	Konkretår				
RC1.1	11.900	10.693	64,2	534,7	21,4	3,2
RC1.2	1.400	1.258	7,5	62,9	2,5	0,4
U8.31	16.800	15.096	90,6	754,8	30,2	4,5
U9.12	79.800	71.706	301,2	1.971,9	86,0	6,5
U29.11	7.000	6.290	26,4	173,0	7,5	0,6
U181	7.700	6.919	29,1	190,3	8,3	0,6
00238R	420	377	2,3	18,9	0,8	0,1
00358R	4200	3774	22,6	188,7	7,5	1,1

5.3 U-skema

U-skema med de forhåndenværende nyeste data ses af tabel 8.

Tabel 8. U-skema for Illerup Å (Skemaindhold/opdeling svarer til udløbsskema fra den godkendte spildevandsplan 2016-2020).

Udløbsdata			Oplandsdata							Afløbsdata**					Recipientdata	
Udløb	Type	Rensning	Bassin [m ²]	Deloplande	Areal [ha]	Ared* [ha]	A(fr a) [ha]	Qa [l/s]	Qt+i	Overløb [l/år]	Vandm [m ³ /år]	BI5 [kg/år]	COD [kg/år]	Tot-N [kg/år]	Tot-P [kg/år]	Recipient
RC1.1	SR			Del af C1.1	7,1	1,7					10.693	64,2	534,7	21,4	3,2	Mesing Bæk
RC1.2	SR			Del af C1.2	0,7	0,2					1.258	7,5	62,9	2,5	0,4	Mesing Bæk
U8.31	SR			KV8.4, 8.3	4,8	2,4					15.096	90,6	754,8	30,2	4,5	Illerup Å
U9.12	SR	B	15.430	9.43, 9.2, 9.42, 9.41, 9.1, 9.4	45,8	11,4					71.706	301,2	1.971,9	86,0	6,5	Illerup Å
U29.11	SR	B	340	29.1	5,1	1,0					6.290	26,4	173,0	7,5	0,6	Forlev Bæk
U181	SR	B	250	-	4,12	1,12					6.919	29,1	190,3	8,3	0,6	Illerup Å
00238R	SR			Del af C1.2	0,4	0,06					377	2,3	18,9	0,8	0,1	Mesing Bæk
00358R	SR			Del af C1.1	2,6	0,6					3774	22,6	188,7	7,5	1,1	Mesing Bæk

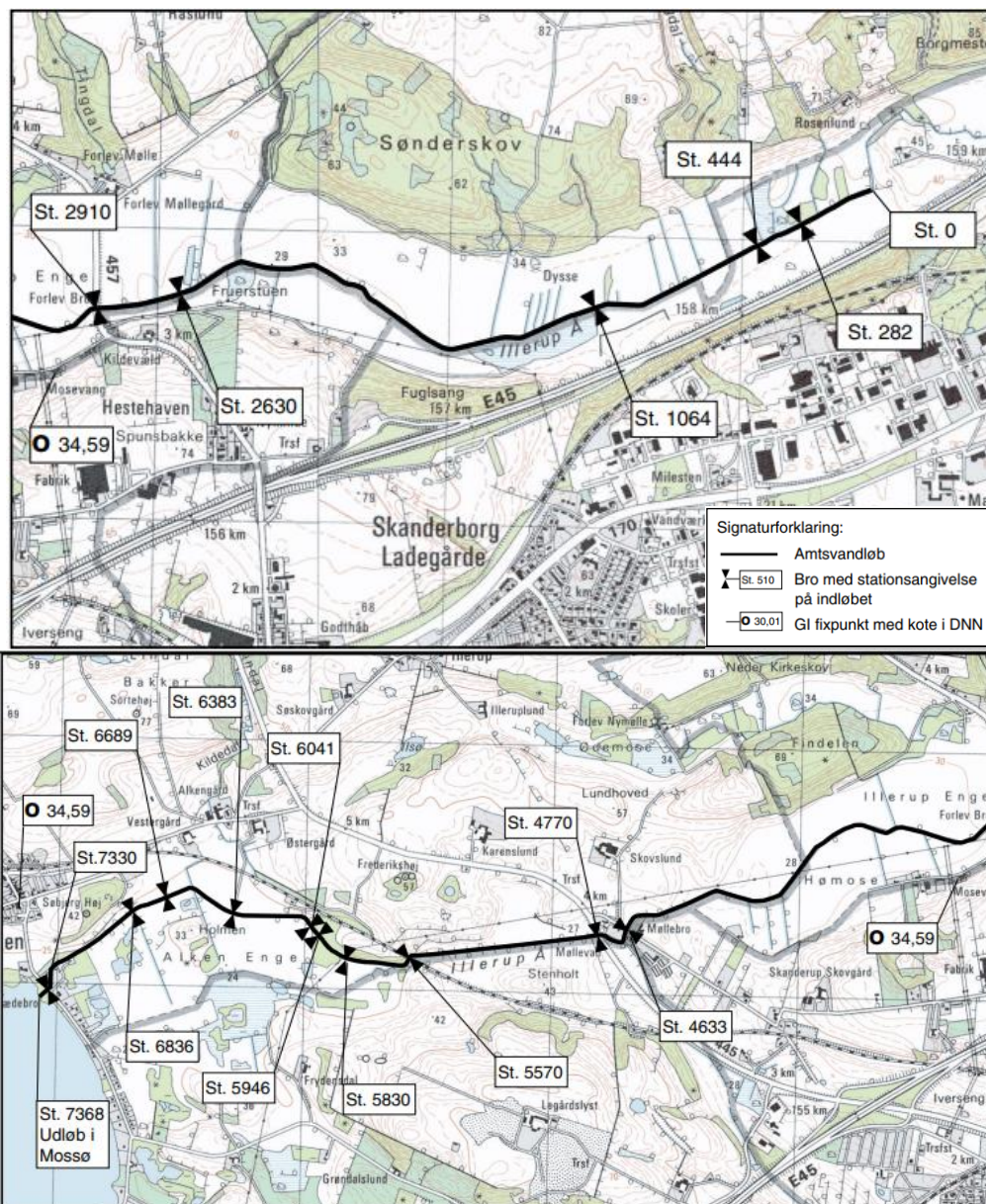
* Ved en gennemsnitlig faktisk afstrømningskoefficient på ca. 32 % iht. spektralanalyse udarbejdet af Scalgo foråret 2021. Reduktionsfaktor på 0,8.

6 Recipientforhold

Illerup Å er omfattet af ”Regulativ for Illerup Å, amtsvandløb nr. 72 beliggende i Hørning, Ry og Skanderborg kommuner”, af Århus Amt 1992.

Regulativet omfatter en samlet strækning på 7.386 m, og vandløbets begyndelsepunkt har UTM-koordinaterne E559440; N6213185.

Vandløbet har udløb i Mossø, og udløbspunktet har UTM-koordinaterne E552990; N6211930. Vandløbets strækning, som angivet i regulativet, er vist på figur 6 nedenfor.

Figur 6. Illerup Å jf. regulativet. Fra st. 0 til st. 7378, udløb i Mossø.

Vandløbets dimensioner er fastlagte ud fra de faktiske fysiske forhold i vandløbet, samt under hensyntagen til, at afledningen af de registrerede, og beregnede, medianmaksimumsafstrømninger under både vinter- og sommerforhold, kan foregå uden væsentlige oversvømmelser til følge.

Ved fastlæggelsen af vandløbets dimensioner, er det desuden påset, at vandføringsevnen generelt ikke forringes i forhold til de vandløbsdimensioner, der var fastsat i regulativet fra 1968. Vandløbets dimensioner er fastlagt som vandløbets dynamiske skikkelse, hvilket indebærer, at vandløbets skikkelsesmæssige dimensioner er overholdt, såfremt vandføringsevnen i vandløbet til enhver tid værende profil ikke er ringere end i et profil med de strømrender, der er fastsat i dette regulativ.

Som det ses af figur 6 er tilløbene til Illerup Å ikke omfattet af regulativet.

I gældende vandområdeplan (Vandområdeplaner 2015-2021 for Vandområdedistrikt Jylland og Fyn) og i basisanalysen for Vandområdeplaner 2021-2027 har Illerup Å en målsætning om god økologisk tilstand, og dermed målsætning om minimum faunaklasse 5 i Dansk Vandløbs Fauna Index (DVFI). Der er ligeledes målsætning om en god kemisk tilstand i Illerup Å.

I gældende vandområdeplan er der en god økologisk tilstand for kvalitetselementet smådyr (DVFI), en dårlig økologisk tilstand for fisk, samt ukendt tilstand for hhv. makrofytter, miljøfarlige forurenende stoffer samt en ukendt kemisk tilstand. Der er således målopfyldelse hvad angår DVFI, men samlet set har Illerup Å en dårlig økologisk tilstand, jf. gældende vandområdeplan 2015-2021.

Dog er der en ukendt økologisk tilstand på strækningen nedstrøms Illerup Møllebro (st. 4633) til tilløbet fra Lindal Bæk (omkring st. 6041). Den sidste strækning fra tilløbet fra Lindal Bæk til udløbet i Mossø har et dårligt økologisk potentiale.

Dette på trods af, at tilløbet ved Illerup Møllebro og tilløbet fra Lindal Bæk har en god økologisk tilstand.

I basisanalysen for Vandområdeplaner 2021-2027 er der også målopfyldelse hvad angår DVFI, på nær den nederste strækning fra tilløbet fra Lindal Bæk til Mossø. Her er der maksimalt økologisk potentiale for DVFI.

Der er en ringe økologisk tilstand for fisk, en moderat økologisk tilstand for makrofytter, og en ukendt tilstand for kemi og miljøfarlige forurenende stoffer. Det betyder at der er sket en forbedring for fisk, da dette kvalitetselement er steget en tilstandsklasse fra dårlig til ringe. Samlet set giver det en ringe økologisk tilstand i basisanalysen.

På strækningen fra Illerup Møllebro til tilløbet fra Lindal Bæk er der en dårlig økologisk tilstand for fisk, og fra tilløbet fra Lindal Bæk til udløbet i Mossø er der et dårligt økologisk potentiale for fisk.

Dette peger på, at forholdene i Illerup Å (i hvert fald frem til Illerup Møllebro) er forbedret en smule i forhold til fiskenes tilstand, hvilket bl.a. kan skyldes forbedrede fysiske forhold eller en mindre tilførsel af næringsstoffer til vandløbet.

Der er udpeget indsatser i den gældende vandområdeplan for Illerup Å frem til Illerup Møllebro. Disse omfatter genslyngning, udlægning af groft materiale, udskiftning af bundmateriale, hævning af vandløbsbunden samt fjernelse af fysiske spærringer i to tilløb til Illerup Å.

Skanderborg Kommune er, i samarbejde med Naturstyrelsen og Skanderborg Museum, i 2021 og 2022 i gang med at undersøge mulighederne for at gennemføre et klimalavbundsprojekt i Illerup Ådal. Projektets primære formål er at reducere drivhusgasudledningen ved at udtage kulstofrige lavbundsjordrer af landbrugsdrift og hæve vandstanden i ådalen. Det er ligeledes et formål at beskytte de arkæologiske levn i jordbunden, herunder to internationalt kendte områder med jernalderfund.

Projektet kan ligeledes bidrage til at fremme målopfyldelsen af de målsatte vandløbsstrækninger i ådalen.

Udløbspunkt U29.11 i Forlev, udleder til Forlev Bæk, som har tilløb til Illerup Å.

Den øverste strækning af Forlev Bæk er rørlagt, men den åbne del af vandløbet er målsat til en god økologisk tilstand i gældende vandområdeplan, samt i basisanalysen for Vandområdeplan 2021-2027.

Udløbspunkterne RC1.1 og RC1.2 i Mesing, udleder til Mesing Bæk, som har tilløb til Illerup Å. Den øverste strækning af Mesing Bæk er rørlagt. Halvdelen af den åbne del af vandløbet er målsat til en god økologisk tilstand i gældende vandområdeplan, samt i basisanalysen for Vandområdeplan 2021-2027.

Tilstanden i Forlev Bæk og Mesing Bæk er, ligesom for flere af de øvrige tilløb til Illerup Å, den samme tilstand som for Illerup Å, både i den gældende vandområdeplan og i basisanalysen.

Illerup Å udmunder i Mossø, der har en målsætning om god økologisk tilstand. Mossø har en høj økologisk tilstand i gældende vandområdeplan, og der er således målopfyldelse for kvalitetselementerne klorofyl, makrofytter og fisk. Der er en ukendt tilstand for miljøfarlige forurenende stoffer samt for fytoplankton, ligesom der er en ukendt kemisk tilstand.

I basisanalysen for Vandområdeplaner 2021-2027 er der ligeledes en høj økologisk tilstand. Dette er vurderet ud fra makrofytter, fytoplankton og miljøfarlige forurenende stoffer. Sidstnævnte er vurderet til en god økologisk tilstand, ligesom der er en god kemisk tilstandsvurdering. Til gengæld er der en ukendt tilstand for fisk i basisanalysen.

6.1 Hydrauliske forhold

I Regulativet for Illerup Å er der fastsat en medianmaksimumsvandføring svarende til en afstrømning på 60 l/s/km² fra oplandet til Illerup Å.

I Vandkvalitetsplanen 2001 fra Århus Amt er der angivet en naturlig afstrømning i Illerup Å (ved Forlev Bro) på 70 l/s/km² ved en medianmaksimumsvandføring.

Ved Illerup Møllebro er der opsat en vandføringslogger i april 2018. Den højeste vandføring målt på dette sted var i februar 2020, hvor der blev målt en vandføring på 1.650 l/s, hvilket svarer til ca. 0,8 l/s/ha. Denne hændelse er formentlig større end et medianmaksimum, der svarer til den maksimale hændelse indenfor en toårs periode. Vandføringen i februar 2020 var efter en lang periode med meget nedbør væsentligt større end den næsthøjeste der var på ca. 1.000 l/s, som blev målt i februar 2019.

7 Vores vurdering af projektet

7.1 Recipientforhold

Udledningerne til Forlev Bæk, Mesing Bæk og Illerup Å er udledning af separat regnvand, og på tre af de otte udløb er der regnvandsbassiner, hvor der sker en vis rensning og forsinkelse inden udledning.

Under de nuværende forhold er der ikke målopfyldelse i Forlev Bæk, Mesing Bæk og Illerup, med undtagelse af kvalitetselementet smådyr (DVFI), som har en god økologisk tilstand i de tre vandløb. Den manglende målopfyldelse skyldes især kvalitetselementet fisk, som dog er steget en tilstandsklasse fra dårlig til ringe økologisk tilstand.

Dette kan tyde på, at der generelt er en mindre tilførsel af næringsstoffer til vandløbene, og at de fysiske forhold er blevet bedre.

Miljøtilstanden og sandsynligheden for målopfyldelse i vandløbene Forlev Bæk, Mesing Bæk og Illerup Å vurderes ikke at blive påvirket negativt ved den ansøgte udledning. Revisionen af udledningstilladelsen medfører ikke en merudledning af hverken stof- eller vandmængder til vandløbene og har derfor ikke en ændret påvirkning på den aktuelle miljøtilstand eller sandsynlighed for at opnå målopfyldelse. Dette skal også ses i sammenhæng med, at miljøtilstanden i Illerup Å er forbedret over de seneste år.

Ifølge U-skemaet, tabel 8, udgør den samlede fosforudledning 17 kg/år fra de regnbetingede udløb.

Dertil kommer udløbspunkterne U8.11, U8.51A og udløb fra B23 som har gældende udledningstilladelser. Herfra udledes der 16,6 kg P/år fra U8.11 og 1,5 kg P/år fra U8.51A.

I tilladelsen for udløb fra B23 er der ikke angivet udledte stofmængder, men tilladelsen omfatter et reduceret areal på blot 5,9 ha, og vandet renses i et regnvandsbassin, hvor rensegraden erfaringsmæssigt ligger på omkring 60 % for fosfor.

Da der er målopfyldelse i Mossø, er der ikke angivet indsatsbehov eller fosforbelastning i Vandområdeplaner 2015-2021.

Koncentrationen af fosfor har stor betydning for tilstanden i søer, da fosfor er bestemmende for algevæksten og dermed klarheden af vandet, som igen har betydning for vandplanter og fiskesammensætning.

For fem af de relevante udløb, søges der om lavere fosformængder (data i ansøgning baseret på modelberegninger) end de mængder der er indberettet til PULS og anvendt i planlægningen af vandområdeplanen. For de sidste tre af de relevante udløb, har der ikke tidligere været indberettet data til PULS, hvorfor fosformængderne for disse hidtil har været ukendte. Det må dog formodes, at udløbsmængderne er mere eller mindre uændrede siden udløbene blev etableret.

Det må formodes, at de udledte fosformængder samlet set udgør en lille del af den samlede belastning i Mossø, hvorfor det vurderes at udledningen ikke vil have negativ betydning for miljøtilstanden i Mossø.

7.2 Hydrauliske forhold

De udledte vandmængder fra de regnbetingede udløb vurderes rent hydraulisk at være af mindre betydning for vandløbene. Der vurderes ikke at opstå erosion til skade for dyr, planter og de fysiske forhold i vandløbene. Udløbsmængderne ændres ikke fra i dag og vi er ikke bekendt med, at der er hydrauliske problemer omkring udløbene eller i vandløbene generelt. Vi vurderer derfor, at der ikke vil være en øget risiko for oversvømmelser eller erosion i vandløbet.

7.3 VVM-screening

Ud fra Miljøvurderingslovens bilag 2 har Skanderborg Kommune, Vand og Natur, vurderet at de eksisterende bassiner ikke er omfattet af krav om screening for VVM, da der ikke er tale om nye anlæg, og da der ikke skal ændres på de eksisterende anlæg i forbindelse med den fornyede udledningstilladelse. Jf. Vejledning om VVM i Planloven (nr. 9339 af 12.03.2009) gælder anmeldelsespligten for anlægsprojekter ved nyanlæg samt for udvidelse eller ændring af et eksisterende anlæg på bilag 1 eller bilag 2.

Idet udledningerne har stået på i mange år, jf. tabel 3, vil det tilladte ikke betyde en forringelse af vandløbenes tilstand, men snarere en bibeholdelse af en belastning.

7.4 Samlet vurdering

Samlet set vurderer vi, at udledningen ikke vil være til hinder for, at målsætninger for vandområderne nedstrøms kan opnås. Der vil dermed ikke være nogen negativ effekt på nogen af kvalitetselementerne.

8 Forhold til anden lovgivning

Vi har undersøgt, om bassinerne og udledningerne kan give problemer i forhold til:

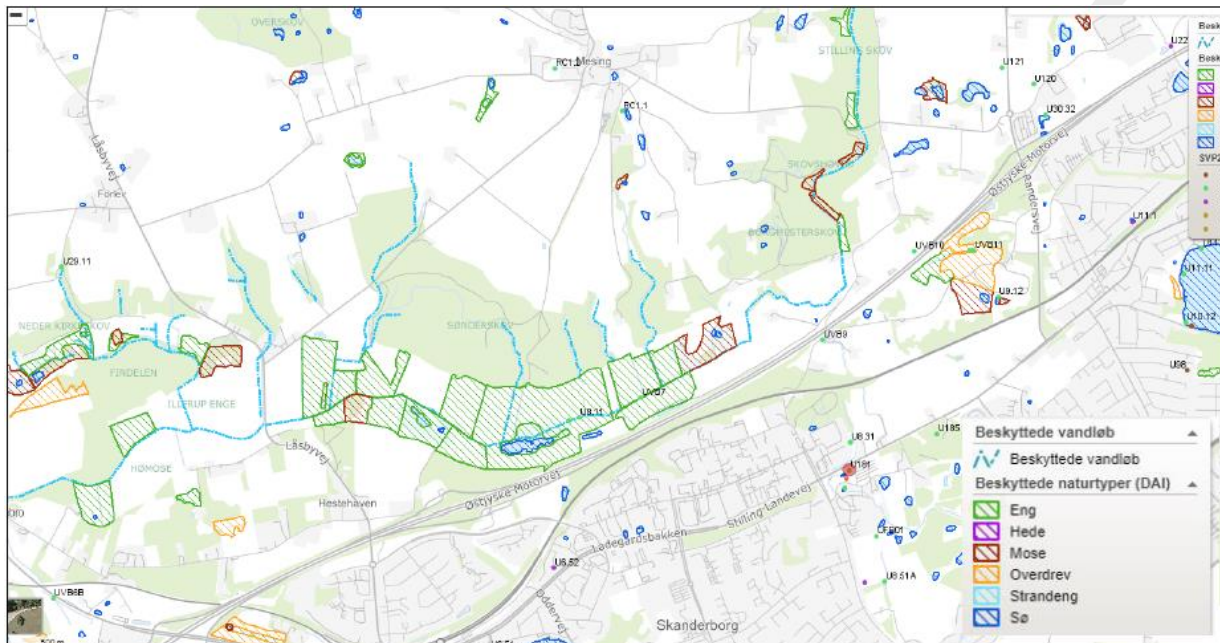
- Naturbeskyttelseslovens § 3
- Natura 2000
- Bilag IV-arter
- Grundvandsbeskyttelse
- Museumsloven

Denne tilladelse efter Miljøbeskyttelsesloven fritager ikke Skanderborg Spildevand A/S fra at skulle indhente tilladelse til forhold, som reguleres efter anden lovgivning (eksempelvis i forbindelse med oprensning af bassiner).

8.1 Naturbeskyttelseslovens § 3

Forlev Bæk, Mesing Bæk og Illerup Å samt Mossø, er alle omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Det betyder, at der ikke må ske ændringer af tilstanden i vandløbene og søen, uden at der er meddelt dispensation fra Skanderborg Kommune.

En række arealer langs med vandløbene og søerne er også omfattet af § 3 beskyttelsen i Naturbeskyttelsesloven, se figur 7.

Figur 7. § 3-beskyttede naturtyper ved Illerup Å, inkl. tilløbene fra bl.a. Forlev Bæk og Mesing Bæk.

En fornyet tilladelse til de regnbetingede udledninger giver ikke anledning til en forøget udledning af vand- eller stofmængder til Illerup Å eller Mossø. Udledningen fra de regnbetingede udløb vil derfor ikke give anledning til tilstandsændringer for de § 3-beskyttede vandløb, søen eller naturområder i tilknytning til Illerup Å og Mossø.

8.2 Natura 2000 (Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder)

Det fremgår af Habitatbekendtgørelsen, at der skal foretages en vurdering af, om et påtænkt projekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Dette gælder også for projekter, der finder sted udenfor Natura 2000-områder, men som kan have betydning ind i Natura 2000-området.

Udledningen sker via Illerup Å til Mossø, der er udpeget som Habitat- og Fuglebeskyttelsesområde.

Mossø er omfattet af Habitatområde nr. 48: ”Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå”, samt af Fuglebeskyttelsesområde nr. 35: ”Mossø”.

Udledningen fra de regnbetingede udløb ændres ikke i forbindelse med denne fornyelse af udledningstilladelse og vurderes dermed ikke at ændre tilstanden for kortlagte naturtyper og habitarter i Natura 2000-områderne nr. 48 og 35 eller nedstrøms liggende Natura 2000-områder.

En fornyelse af udledningstilladelsen vurderes derfor ikke at påvirke habitatnaturtyper, eller arter på udpegningsgrundlaget for habitatområdet, hvorfor det ikke er nødvendigt at foretage en egentlig konsekvensvurdering ift. habitatnaturtyperne eller arter på udpegningsgrundlaget.

8.3 Bilag IV-arter

Der må ikke gives tilladelse til det ansøgte, hvis indgrebet forsætligt kan forstyrre med skadelig virkning for arter eller bestande nævnt i direktivets bilag IV, eller hvis indgrebet kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arterne. De danske regler fremgår af Habitatbekendtgørelsen, og er implementeret i Naturbeskyttelseslovens § 29a og b.

Der er registreret bilag IV-arter på flere lokationer langs Illerup Å, tilløb til Illerup Å og ved Mossø. Der er primært tale om stor vandsalamander, som er registreret i eller nær vandhuller, som ikke har direkte forbindelse til Illerup Å. Derudover er der registreret enkelte fund af odder nær udløbet til Mossø.

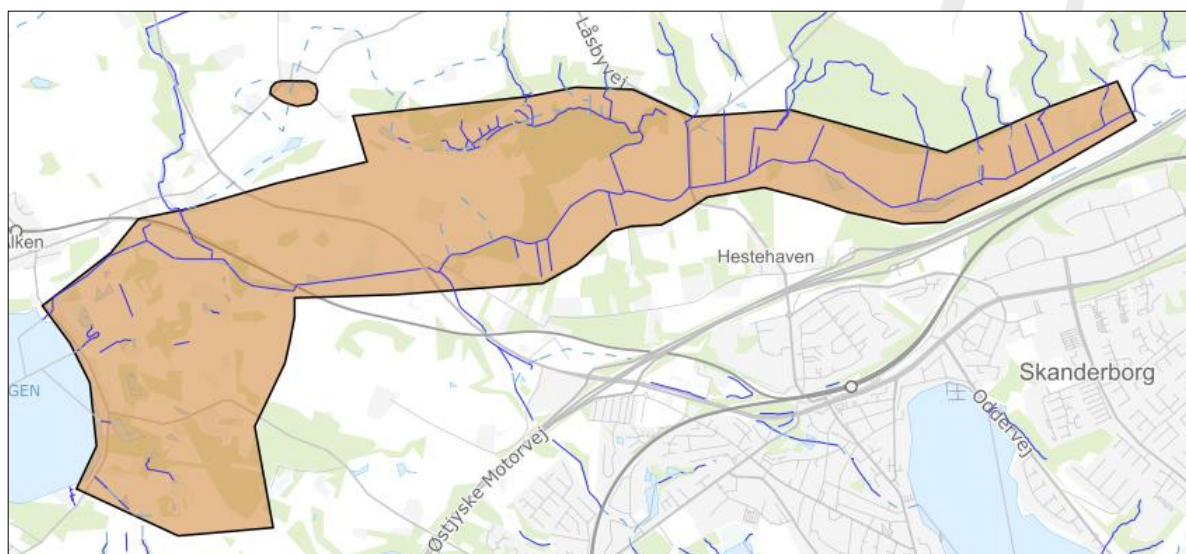
I forbindelse med fornyelsen af udledningstilladelsen ændres udledningen fra de regnbetingede udløb ikke og dermed påvirker det ikke fysisk de områder, hvor bilag IV-arterne er registreret. Da det ikke medfører en merudledning af stof- eller vandmængder, vurderes det, at projektet ikke vil påvirke de nævnte og registrerede bilag IV-arter. Andre bilag IV-arter, der potentielt forekommer i området vurderes ligeledes ikke at blive berørt af det ansøgte.

8.4 Grundvandsbeskyttelse

De regnbetingede udledninger til Illerup Å vurderes ikke at påvirke grundvandsinteresser.

8.5 Museumsloven

Området omkring Illerup Ådal er udpeget som et kulturarvsareal af international betydning, se figur 8.

Figur 8. Fortidsminde kulturarvsarealer.

Det meget omfattende kulturarvsareal består i hovedtræk af tre lokaliteter: Illerup Ådal med våbenofringer; Forlev Nymølle med ofringer af lerkar, bearbejdede trægenstande og et træidol (gudefigur?) m.m. samt Alken Enge med omfattende fund af menneskeskeletter (ofringer?) m.m. Ofringer fra specielt jernalder er en stor fællesnævner for alle tre lokaliteter.

De udgravede dele af Illerup Ådal har været gennem en stor videnskabelig behandling (Jørgen Ilkjær). Forlev Nymølle er publiceret (C. J. Becker og Jørgen Lund). De meget omfattende fund fra Alken Enge er endnu ikke blevet videnskabelig behandlet, men indeholder et meget stort videnskabeligt potentiale.

Et landskab med så mange ofringer af forskellig karakter må betegnes som en "hellig dal". Fra Ejsbøl Mose ved Haderslev er det erkendt, at der forefindes våbenofringer stort set over alt i et større mosebassin. På denne baggrund er hele vådbundsdel af Illerup Ådal inddraget i kulturarvsarealet, da det antages, at våbenofringer kan være foretaget forskellige steder i dalen.

Bortset fra det fredede areal ved selve Illerup våbenofferfundet anses bevaringsforholdene for dårlige, da vandstandssænkning i engområderne er udpræget. Kun arkæologiske levn under grundvandsspejlet vil have gode bevaringsforhold. Det frygtes, at der på denne baggrund er gået meget tabt gennem tiden, og der til stadighed sker en gradvis nedbrydning af arkæologiske levn.

Selve dyrkningen af engarealerne medfører også en destruktion af arkæologiske genstande i form af tilførte gødningsstoffer. Et mindre areal er fredet, men udenfor dette areal dyrkes engen fortsat med fare for tilførsel af diverse nedbrydende gødningsprodukter m.v.

Hvis der findes spor af fortidsminder ved eksempelvis oprensning af bassiner, er I forpligtiget til at standse arbejdet og kontakte Skanderborg Museum. Man må også gerne kontakte museet inden arbejdet påbegyndes.

9 Høring

Vi har foretaget en høring af projektet inden tilladelsen er meddelt, hos følgende parter:

- Skanderborg Spildevand A/S, Døjsøvej 1, 8660 Skanderborg

10 Annoncering af afgørelsen

Afgørelsen annonceres den 10. maj 2022 i 4 uger på vores hjemmeside under [aktuelle høringer](#), samt i Lokalavisen Skanderborg.

11 Klage mulighed og vejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagen skal være modtaget i Klagenævnet senest den 7. juni 2022.

Klagefristen udløber fire uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag, søndag eller helligdag forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Du klager via Klageportalen, som du tilgår via [Nævnenes Hus](#). Du logger på Klageportalen med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for os via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til os. Hvis vi fastholder afgørelsen, sender vi klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked når vi sender den videre.

Klagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om Klageportalen, medmindre du forinden er blevet fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til os. Vi videresender herefter din anmodning til nævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt du kan fritages. Se betingelserne for at blive fritaget på [Fritagelse fra klageportalen](#).

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt ved domstolene inden 6 måneder efter meddelelse af afgørelse.

12 Lovgrundlag

- Miljøbeskyttelsesloven - Lov om Miljøbeskyttelse nr. 100 af 19.01.2022
 - § 28 stk. 1 – tilladelse til udledning
 - § 78a – tilladelsens gyldighed
 - §§ 91 & 98 – klagemulighed
 - § 96 – klagen har ikke opsættende virkning
 - §§ 99 & 100 – klageberettigede
 - § 101 – søgsmål
- Spildevandsbekendtgørelsen - Bekendtgørelse om spildevandstilladelser efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 & 4 nr. 1393 af 21.06.2021
 - Kap. 9 – udledning af spildevand til vandløb, søer eller havet
 - § 46 stk. 2 – tilladelsen kan ikke påklages
- Miljøvurderingsloven - Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) nr. 1976 af 27.10.2021
 - § 21 – afgørelse om ikke VVM-pligt
 - Bilag 6 - udvælgelseskriterier omhandlet i § 21
- Naturbeskyttelsesloven - Lov om Naturbeskyttelse nr. 1986 af 27.10.2021
 - § 3 – beskyttede naturtyper m.v.
 - § 29 a & b – Kapitel 5: Beskyttelse af plante- og dyrearter m.v.
- Habitatbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 2091 af 12.11.2021
 - § 6 – tilladelser, dispensationer, godkendelser, planlægning m.v.
 - §§ 10 & 11 – generel beskyttelse af visse arter
- Bekendtgørelse af lov om vandplanlægning – Bekendtgørelse om vandplanlægning nr. 126 af 26.01.2017
- Museumsloven – Lovbekendtgørelse nr. 358 af 08.04.2014
 - § 27 stk. 2 – arkæologisk kulturarv

Øvrige referencer

- ”Paradigme for beregning af vand- og stofmængder” udarbejdet februar 2022 af Skanderborg Spildevand A/S

13 Kopi til

- Styrelsen for Patientsikkerhed; trnord@stps.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund; jka@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark; nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforening; DNSkanderborg-sager@dn.dk
- Danmarks Fiskeriforening; mail@dkfisk.dk
- Skanderborg Museum; info@skanderborgmuseum.dk
- Friluftsrådet; soehoejlandet@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening i Skanderborg Kommune; skanderborg@dof.dk